

ČINGIZAM AITMATOVAM — 50

Kingīzu rakstnieks Čingizs Aitmatovs, kurš 12. decembrī atzīmēja 50 gadu jubileju, kļuvis par vienu no populārākajiem padomju rakstniekiem. Viņa darbos īstenība tvēta tās dialektikā. Viņa garo stāstu pamatproblēmas — jaunā un labā cīņa, cilvēka morālās un fiziskās izturības pārbaude.

Rakstnieka darbos mūs apbur vārda daudznozīmība un skaistums. Jūtams pasakas tuvums dzīves realitātei.

Interesantu rakstnieka stila analīzi un vērtējumu atrodam S. Zaliņina rakstā «Rakstnieks un tradīcijas»:

— Čingiza Aitmatova «Baltajā kuģī» mani pārsteidz tāda īpatnība — atsevišķi ņemot, katra rindkopa stāstā skan kā pasaka, bet kopumā tas ir reālistisks daiļdarbs, uzrakstīts tirā un skaistā krievu valodā.

Par krājumu «Kalnu un stepju stāsti», kurā ietilpst stāsti «Džamila», «Pirmais skolotājs», «Apsīte mana ar košo lakatiņu» un «Kamieļa acs», Č. Aitmatovs 1963. gadā saņēma Ļeņina prēmiju.

Dziļi un patiesi Č. Aitmatovs attēlo tautas dzīvi, tās darbu, sadzīves tradīcijas un tikumus, ar sevišķu interesi pievēršdamies cilvēka iekšējiem pārdzīvojumiem. Atklāti un drosmīgi viņš kritizē vecās dzīves trūkumus un dedzīgi apliecina visu jauno, progresīvo.

Ar dziļu pārliecību rakstnieks savos darbos pauž domu, ka godīgs, apzinīgs darbs ir visas dzīves pamats. «Ja cilvēks ir vesels, ja rokas un kājas klausas, — kas var būt labāks par darbu?» («Mātes druva»).

Č. Aitmatovs uzsver padomju cilvēka krietnumu, vīrišķību, drosmi, neatlaidību grūtību pārvarēšanā. Ar lielu meistarību rakstnieks attēlo darba cilvēka varonību, nesalauzamo dvēseles spēku. Tie ir cilvēki, kas nedomā par sevi vien, bet stiprām saitēm saistīti ar tautu.

Č. Aitmatova garie stāsti dramatisēti, kā arī ekranizēti. Stāstam «Apsīte mana ar košo lakatiņu» komponists V. Vlasovs sacerējis mūziku, izveidojot baletu «Asele», tāpat arī komponējis oratoriju «Ardievu, Gulsaril»

M. ZUBKOVA